

Gemeenteraad Westerveld
Initiatiefvoorstel ex artikel 33 RvO
Indiener: Wilfred Beets, Progressief Westerveld
8 juni 2020
Beleid Antennes en Zendmasten

Beknopte samenvatting

Naar aanleiding van een agendavoorstel van de fracties van Progressief Westerveld en het CDA heeft het gemeenteraadslid Wilfred Beets van de fractie van Progressief Westerveld een notitie voor de raad opgesteld om te komen tot een antennebeleid in de gemeente Westerveld. De notitie biedt handvatten voor de plaatsing van nieuwe antennes en zendmasten. Het beleid gaat uit van een zorgvuldige planning, waarbij rekening gehouden wordt met gezondheidsaspecten en uitgegaan wordt van een verantwoorde planologische en maatschappelijke inpassing.

Besluit

Besluitpunt 1

Kennis te nemen van de notitie "Bouwstenen voor het antenne- en zendmastenbeleid in de gemeente Westerveld;

Besluitpunt 2

De gemeente ziet actief toe op de mogelijkheden van "site-sharing", het delen van antenne-opstelpunten;

Besluitpunt 3

De gemeente zal bij vergunningverlening voor antennes geen gebruik maken van de kruimelregeling;

Besluitpunt 4

Bij de realisering van de antenne-installaties dient rekeninggehouden te worden met de plaatselijke en toekomstige stedenbouwkundige situatie. De antenne en eventuele mast moeten passen binnen de omgeving en mogen niet beeldbepalend worden.

Besluitpunt 5

De gemeente zal ontwikkelingen rondom de gezondheidsaspecten van elektromagnetische velden nauwgezet volgen en het antenne- en zendmastenbeleid beleid zo nodig aanpassen; met name de stapeling van stralingsbronnen wordt hierin betrokken.

Besluitpunt 6

Teneinde bezwaarprocedures zo veel mogelijk te voorkomen zal de gemeente vroegtijdig bewoners betrekken bij de mogelijke oprichting van zendmasten. Hierbij zal informatie uit de plaatsingsplannen worden gebruikt.

Besluitpunt 7

Als de noodzaak bestaat om een mast te bouwen in een woongebied of in het landelijk buitengebied dan bedraagt de bouwhoogte maximaal 25 meter; de afstand tot een woning bedraagt tenminste 50 meter.

Besluitpunt 8

De gemeente staat positief ten opzichte van burgerinitiatieven die de mogelijkheid willen onderzoeken van het creëren van een stralingsarme woonwijk.

Besluitpunt 9

De gemeente heeft voorkeur voor plaatsing, indien mogelijk, op gemeentegrond of op grond van maatschappelijke instellingen

Notitie

Bouwstenen voor het antenne- en zendmastenbeleid in de gemeente Westerveld

Inleiding op de notitie

Telecommunicatie neemt een belangrijke rol in in onze samenleving. Steeds meer toepassingen vragen om een dekkend netwerk. Gevolg is een groeiend aantal zendmasten en antennes. Wildgroei moet voorkomen worden en een zorgvuldige planning en rekening houden met ieders belangen is hierin essentieel. In deze notitie worden de plaatsingsmogelijkheden voor de antennes onderzocht. De soorten antennes komen aan bod , evenals de gezondheidsaspecten, de inpassing in het landschap en de potentiële locaties in de gemeente Westerveld. Om te komen tot een verantwoorde planologische én maatschappelijke inpassing van deze masten is beleid over de locatiekeuze noodzakelijk.

1. Soorten antennes, wettelijke regels, convenanten en bevoegdheden gemeente

Antennes lager dan 5 meter zijn in principe vergunningvrij, maar het zg. antenneconvenant (tussen VNG en de gezamenlijke providers) stelt hier wel eisen aan: zo min mogelijk opvallend, ingepast in de bebouwde omgeving. De gemeente kan de providers hierop aanspreken en aanvullende eisen stellen. De gemeente wordt jaarlijks geïnformeerd over de plaatsingsplannen van de gezamenlijke providers, verenigd in de organisatie "Monet".

C2000 masten en opstelpunten zijn altijd vergunningsvrij, omdat ze van essentieel belang zijn voor de hulpverlening. Ze staan bijvoorbeeld langs de Bosweg van Diever naar Wateren en bij de voormalige gemeentewerf langs de van Helomaweg in Havelte en bij de school in Diever. Er is wel al jaren kritiek óp, en twijfel óver de werking van het hele c2000 systeem. De gemeente Westerveld vindt dat deze masten ook voor site sharing (zie hierna) in aanmerking komen en zal hier bij het rijk op aandringen.

Een voor onze gemeente belangrijk punt in de telecomwet is de verplichting tot "site-sharing", het delen van antenne opstelpunten, artikel 3.11. lid 1.

Alleen als het technisch niet kan, vervalt deze plicht. Dit moet dan wel schriftelijk en onweerlegbaar worden aangetoond.

Dit impliceert dat providers hun masten zó moeten bouwen en inrichten dat anderen hierin mee kunnen doen, dit is mogelijk middels het samenwerkingsverband "MONET". De gemeente Westerveld kan de providers hierop aanspreken.

Antennes tussen de 5 en 40 meter hoogte zijn vergunningplichtig, hier gaat de gemeente in haar bevoegdheid over de ruimtelijke ordening over.

Wel biedt de wet (WABO) de ruimte om via een ontheffing van het bestemmingsplan hier met een zogenaamd "kruimelgeval", van af te wijken.

De gemeente Westerveld wenst hier niet in mee te gaan en nadrukkelijk haar bevoegdheden op ruimtelijk ordeningsgebied te handhaven, en dit ook in het kader van de omgevingswet en het omgevingsplan vast te leggen.

2. Landschappelijke, cultuurhistorische en architectonische inpassing ("Welstand")

Bij voorgenomen plaatsing van zendmasten hecht de gemeente Westerveld grote waarde aan het oordeel van de commissie van welstand m.b.t. de landschappelijke, cultuurhistorische en architectonische inpassing.

Dit betekent: geen antenne-installaties op of bij cultuurhistorisch bijzondere en waardevolle gebouwen of sites. In het landelijk buitengebied zo min mogelijk horizonvervuiling of schaalgrootte conflicten.

Bij de realisering van de antenne-installaties dient rekening gehouden te worden met de plaatselijke en toekomstige stedenbouwkundige situatie. De antenne en eventuele mast moeten passen binnen de omgeving en mogen niet beeldbepalend worden.

3. Gezondheidsaspecten.

Bij de plaatsing van de masten en andere antenne opstelpunten moet tenminste worden voldaan aan de gezondheidsnormen (blootstellingslimieten), zoals opgesteld in de richtlijnen van de landelijke en Europese overheid. Ook al stelt het antennebureau dat de

gezondheidsnorm voor stralingsbelasting niet wordt overschreden wil de gemeente Westerveld hier voor vergunning plichtige installaties extra zorgvuldigheid naar de burger betrachten. In principe zal een afstand van tenminste 50 meter van een woning of instelling worden aan gehouden. Dat wil zeggen dat alleen als uit een zorgvuldige, schriftelijke motivatie blijkt dat plaatsing op een alternatieve locatie onmogelijk is hiervan afgeweken kan worden.

Kennis en inzichten over de mogelijke gezondheidsaspecten zijn voortdurend in ontwikkeling. De WHO en ook de Nederlandse Gezondheidsraad blijven nieuw onderzoek naar de relatie tussen elektromagnetische velden en gezondheid ondersteunen.

Hierbij speelt o.a. een rol dat er een stapeling van stralingsbronnen aan het ontstaan is. De gemeente Westerveld zal haar antennebeleid aanpassen aan mogelijke nieuwe inzichten. Mogelijkheden voor stralingsarm wonen en bouwen worden in punt 7 nader toegelicht.

4. Mogelijkheden in de geest van de nieuwe omgevingswet

De in het samenwerkingsverband MONET verenigde providers geven de gemeente jaarlijks inzicht in hun plaatsingsplannen. Deze plaatsingsplannen zijn niet aan geheimhouding gebonden zoals al aangegeven in een vorige notitie (10/3/2020 zie ibabs). MONET geeft met “zoekcirkels” aan waar geschikte locaties gezocht worden. De gemeente hecht eraan dat in het proces van locatiekeuze de inwoners, en specifiek de direct omwonenden, bij de plannen betrokken worden. Hierbij valt te denken aan het met bewoners bespreken van de mogelijke locaties binnen het zoekgebied en het gezamenlijk verkennen en afwegen van de mogelijkheden om enerzijds de gewenste mobiele bereikbaarheid op peil te houden of te brengen en anderzijds de meest acceptabele precieze locatie te bepalen. Het is hierbij verstandig gebruik te maken van de wijsheid van de direct betrokken inwoners over de meest wenselijke plaatsing en uitvoering in vorm, kleurstelling en inpassing in de omgeving. De gemeente gaat uit van burgerparticipatie “aan de voorkant” van het proces i.p.v. voorlichting achteraf. De gemeente wil dat burgers zich serieus genomen weten en staat op het standpunt dat een gezamenlijk gedragen besluit beter is dan juridische bezwaarprocedures achteraf.

De gemeente geeft in punt 5 en 6 de kaders aan waaraan plaatsing van antenne installaties moeten voldoen. In een later stadium (2021, of 2022) zal dit in de Westerveldse omgevingsvisie worden vertaald.

5. Algemene uitgangspunten plaatsing antennes

- site sharing :
verplicht (zie onder punt 1), altijd en overal voorkeur voor delen van bestaande masten
- gezondheidsaspecten plaatsing antennes op woongebouwen:
alleen als uit een schriftelijke motivatie blijkt dat plaatsing op een andere locatie onmogelijk is zal plaatsing op een woongebouw of instelling , met instemming van de eigenaar, toegestaan worden
- plaatsing op bestaande antennemasten, hoogspanningsmasten, lichtmasten, windmolens en andere hoge reeds bestaande constructies heeft de voorkeur

- de antenne en eventuele mast moeten passen binnen de omgeving en mogen niet beeldbepalend worden. Geen plaatsing binnen 50 meter van een woning, Antenneinstallaties en de bijbehorende technische installaties en bedrading moeten door zorgvuldige materiaal- en kleurkeuze in de omgeving ingepast worden.
- Geen antenne installaties op en bij cultuurhistorisch bijzondere en waardevolle gebouwen en sites

6. Specifieke uitgangspunten naar locatie

Niet elke locatie is geschikt voor het plaatsen van een antenne installatie. Landschappelijk gezien is het gewenst om aansluiting te zoeken bij bestaande objecten en structuren. Geschikte locaties zijn: bedrijventerreinen, langs grote verkeersroutes en provinciale wegen, bij recreatieterreinen en in bosgebieden (die geen beschermd natuurgebied zijn) . Hier kunnen masten tot max 40 meter hoogte geplaatst worden. Uiteraard pas nadat aan de mogelijkheid tot site-sharing is voldaan.

Waar woningen dicht bij deze locaties liggen is plaatsing niet mogelijk.

Minder geschikt zijn : woongebieden, open gebieden en gebieden met een belangrijke (cultuurhistorische) natuurwaarde, locaties waar welstandsbezwaren zijn.

Als een provider toch in een woongebied of in het landelijk buitengebied een mast wil bouwen moet de noodzaak met overtuigende argumenten aangetoond worden.

De bouwhoogte is hier maximaal 25 meter.

7. Mogelijkheden stralingsarm bouwen en stralingsarme woonwijken

Wat betreft de stralingsbelasting door telecom zendmasten en de gezondheidseffecten hiervan is door de GGD , het RIVM en het antennebureau vastgesteld dat alle belasting ruim onder de nu geldende veiligheidsnormen ligt.

Desondanks zijn er in onze gemeente mensen die stellen overlast te ondervinden door elektromagnetische velden. Niet alleen in onze gemeente, maar overal in het land, is er een groep mensen (het getal van 3% van de bevolking wordt vaak genoemd) die lijden aan EHS (Elektro Hyper Sensitiviteit) . Er zijn maatregelen mogelijk om aan de bezwaren van deze mensen tegemoet te komen.

Door maatregelen op RO gebied kunnen, waar mogelijk, stralingsarme gebieden gecreëerd worden of behouden blijven.

Maar ook kan er stralingsarm gebouwd worden. **Lokaal** is de bouwkundige en technische kennis hiervoor aanwezig.

De gemeente staat positief t.o.v. burgerinitiatieven die de mogelijkheden willen onderzoeken om een stralingsarme woonwijk te creëren

8. Voorkeur voor plaatsing op gemeentegrond

Tenslotte spreekt de gemeente haar voorkeur uit voor plaatsing op gemeentegrond of grond van maatschappelijke instellingen, indien maar enigszins mogelijk gezien de voorgaande uitgangspunten en de beschikbaarheid van die grond op de juiste locatie. Hiermee kunnen de baten (huurinkomsten) ten goede komen aan de gemeenschap.